

**RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.**

**A R R E S T**

**nr. 86.984 van 2 mei 2000  
in de zaak A. 75.332/XII-203.**

In zake : Michel CREMERS,  
wonende te ZONHOVEN,  
Bekerveldweg 35

tegen :

de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs (Argo), thans het Gemeenschapsonderwijs.

-----  
**D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,**

Gezien het verzoekschrift dat Michel CREMERS op 13 augustus 1997 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van het vast bureau van de Argo van 25 juni 1997 houdende aanstelling van Herman BROUNS als waarnemend directeur van de basisschool te Zonhoven met ingang van 1 oktober 1990;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur-afdelingshoofd H. VERHULST;

Gelet op de beschikking van 8 oktober 1998 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van verzoeker, die tevens een verzoek tot voortzetting van het geding bevat, en de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 14 januari 2000 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 8 februari 2000;

Gehoord het verslag van staatsraad J. BAERT;

Gehoord de opmerkingen van verzoeker, en van advocaat V. DE GREEF, die loco advocaat R. ROMBAUT verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het andersluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd H. VERHULST;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Bij arrest nr. 63.425 van 4 december 1996 wordt het besluit van het vast bureau van de Argo van 26 september 1990 waarbij Herman Brouns m.i.v. 1 oktober 1990 tijdelijk werd aangesteld als directeur van de basisschool te Zonhoven, nietigverklaard. De vordering tot nietigverklaring van een impliciete weigeringsbeslissing wordt daarentegen afgewezen.

1.2. Bij beslissing van het vast bureau van de Argo van 25 juni 1997 wordt Herman BROUNS m.i.v. 1 oktober 1990 als waarnemend directeur van de basisschool te Zonhoven aangesteld. In de aanhef van het besluit worden volgende overwegingen opgenomen :

"Overwegende dat de heer Brouns over een ruime bestuurservaring beschikt en in het verleden heeft laten blijken ook in moeilijke omstandigheden uitstekend als directeur te functioneren;

Overwegende dat laatstvermelde als directeur van de BS te Leopoldsburg-Rood Kruis eveneens ervaring heeft opgedaan in het besturen van een school met een grote migrantenpopulatie;

Overwegende dat op basis van het vermelde in zijn kandidatuurstelling de heer Brouns zeker bekwaam moet worden geacht het ambt van directeur aan de BS te Zonhoven naar behoren te kunnen uitoefenen en het vertrouwen van de ouders in deze instelling te kunnen bevorderen;

Overwegende dat op basis van zijn kandidatuurstelling en zijn verstrekte diensten in het Gemeenschapsonderwijs ook de heer Cremers geacht moet worden om een directieambt naar behoren uit te oefenen;

Overwegende dat het geen eenvoudige opdracht zou zijn ouders van schoolgaande kinderen aan de Gemeenschapsschool te Zonhoven op overtuigende wijze vertrouwen te schenken in de kwaliteit van het aldaar verstrekte onderwijs en de gegeven opvoeding, wanneer de directeur van deze school, namelijk de heer Michel Cremers, zelf zijn kinderen onderwijs laat volgen in een basisschool van het vrije gesubsidieerde net en bijgevolg van geen vertrouwen laat blijken in de door hem bestuurd school;

Overwegende dat het daarom noodzakelijk is een kandidaat van buiten de scholengemeenschap, waarnemend aan te stellen en overwegende dat de heer H. Brouns de enige kandidaat is van buiten de scholengemeenschap";

## 2. Over de ontvankelijkheid van het beroep.

2.1.1. Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat het verzoekschrift niet voldoet aan artikel 2 van het algemeen procedurereglement aangezien het "noch de namen, de hoedanigheid en de woning of zetel van de tegenpartij Argo, noch het voorwerp van de aanvraag of van het beroep" bevat; dat zij bovendien aanstipt dat het verzoekschrift evenmin een uiteenzetting van de feiten of de middelen bevat;

2.1.2. Overwegende dat, wat het voorwerp van het beroep betreft, uit de punten 3 en 7 van het verzoekschrift voldoende duidelijk blijkt dat verzoeker de nietigverklaring vordert van het besluit van het vast bureau van de Argo van 25 juni 1997 - van welke

veronderstelling de verwerende partij trouwens blijkt te zijn uitgegaan - en waarvan een kopie als stuk 7 bij het verzoekschrift is gevoegd; dat een uiteenzetting van de feiten in punt 4 van het verzoekschrift wordt gegeven aan de hand van zeven bijgevoegde stukken; dat verzoeker in punt 5 van het verzoekschrift twee middelen ontwikkelt; dat hij in de memorie van wederantwoord terecht erop wijst dat niet vereist is dat hij ook de toepasselijke rechtsregels aangeeft; dat artikel 2, § 1, 3°, van het algemeen procedurereglement bepaalt dat het verzoekschrift de namen en de woning of zetel van de tegenpartij dient te bevatten, niet de hoedanigheid van de verwerende partij; dat de precieze aanduiding van de verwerende partij en haar zetel niet op straffe van nietigheid is voorgeschreven; dat uit het verzoekschrift voldoende duidelijk blijkt dat een beslissing van de Argo wordt aangevochten; dat de exceptie wordt afgewezen;

2.2.1. Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat het vereiste actuele belang bij het beroep ontbreekt omdat verzoeker met ingang van 1 mei 1994 gepensioneerd is en op geen enkele wijze aangeeft welk nadeel hij nog ondervindt van de bestreden beslissing;

2.2.2. Overwegende dat verzoeker hiertegen inbrengt dat hij als tegenkandidaat evident belang heeft om de aanstelling van Herman BROUNS te bestrijden en dat de periode van retroactieve aanstelling - van 1 oktober 1990 tot 9 maart 1992 - voorafgaat aan zijn pensionering op 1 mei 1994, terwijl H. BROUNS zelf overigens reeds enkele jaren met pensioen is; dat verzoeker er in de laatste memorie op wijst dat de Raad van State in het arrest nr. 63.425 van 4 december 1996 impliciet zijn belang heeft aanvaard om de aanstelling van Herman BROUNS te bestrijden, die op het ogenblik van de uitspraak trouwens ook reeds gepensioneerd was, en dat de bestreden beslissing aantoonde dat een retroactieve

aanstelling van een schooldirecteur voor de periode 1 oktober 1990 tot 9 maart 1992 alsnog mogelijk is; dat verzoeker tenslotte ook aanstipt dat hij prioritair kandidaat was tenzij zijn kandidatuur om een of andere rechtsgeldige reden niet kon worden aanvaard; dat hij in zijn middelen daarenboven probeert duidelijk te maken dat zijn kandidatuur ten onrechte niet in aanmerking is genomen;

2.2.3. Overwegende dat in het auditoraatsverslag van 2 september 1998 voorgesteld wordt het beroep af te wijzen omdat het vereiste actuele belang bij het beroep ontbreekt, aangezien de destijds door verzoeker bestreden impliciete weigeringsbeslissing bij arrest nr. 63.425 van 4 december 1996 niet nietigverklaard is, zodat hij geen aanspraak op reconstructie van zijn loopbaan kan maken;

2.2.4. Overwegende dat verzoeker in de laatste memorie de Raad van State vraagt volgende prejudiciële vraag aan het Arbitragehof voor te leggen :

"Schendt art. 19 R.v.St.-wet, aldus geïnterpreteerd dat de schade of het belang bij een aanstelling verloren gaan door de enkele oppensioenstelling van de kandidaat, de artikelen 10 en 11 G.W., ook al is retroactieve aanstelling mogelijk, terwijl bij niet-gepensioneerden in overigens dezelfde omstandigheden de schade of het belang niet verloren gaan?";

2.2.5. Overwegende dat een verzoeker niet noodzakelijk elk belang verliest bij de vernietiging van een onwettige benoeming wanneer hij op pensioen wordt gesteld; dat verzoeker in dit geval terecht verwijst naar het feit dat na de vernietiging van de initiële aanstelling bij arrest nr. 63.425 van 4 december 1996, H. BROUNS bij besluit van 25 juni 1997 van het vast bureau van de Argo opnieuw als waarnemend directeur is aangesteld voor de periode 1 oktober 1990 tot 9 maart 1992, terwijl de betrokkene op het moment van de

beslissing reeds enkele jaren met pensioen was; dat de verwerende partij niet aantoonde dat zij verzoeker bij wijze van rechtsherstel niet op dezelfde manier retro-actief zou kunnen aanstellen; dat verzoeker om die reden geacht moet worden nog belang te hebben bij zijn beroep; dat de door verzoeker opgeworpen prejudiciële vraag geen nut heeft voor de oplossing van het geschil aangezien de Raad van State de erin verwerkte interpretatie van artikel 19 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State niet bijtreedt;

### 3. Over de grond van de zaak.

3.1. Overwegende dat verzoeker in de "uitlegging van de middelen" aanvoert dat hij geschikt was om als waarnemend directeur aangesteld te worden en dat hij prioritair aanstellingsgerechtigd was op buitenstaanders; dat hij de weigering hem aan te stellen op grond van de schoolkeuze voor zijn kinderen als motief ondeugdelijk acht omdat krachtens artikel 373 van het burgerlijk wetboek samenlevende ouders gezamenlijk het gezag over de persoon van het kind uitoefenen, zodat de keuze om zijn twee kinderen niet naar de gemeenschapsschool te Zonhoven te sturen "niet eens noodzakelijk de mijne is" en omdat "zelfs al was die voorkeur de mijne, dan nog het niet logisch is uit die voorkeur mijn 'gebrek aan vertrouwen' af te leiden ten aanzien van de Gemeenschapsschool Zonhoven"; dat hij het motief ook in strijd acht met de vrijheid van schoolkeuze, gewaarborgd door internationale verdragen, artikel 24, § 1, van de Grondwet en - wat de personeelsleden van de Argo betreft - artikel 8 van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschaps-onderwijs (hierna : Argo-decreet), en met het rechtszekerheidsbeginsel;

3.2. Overwegende dat de verwerende partij tegenwerpt dat zij het arrest nr. 63.425 van 4 december 1996

heeft uitgevoerd in die zin dat beide kandidaturen opnieuw zijn onderzocht en getoetst op hun draagkracht; dat zij er vervolgens op wijst dat de reden om verzoeker niet aan te stellen volgens voormeld arrest de toets der wettigheid kan doorstaan; dat zij tenslotte aanstipt dat verzoeker in zijn verzoekschrift niet duidelijk maakt op welke wijze het vast bureau een of andere rechtsregel of rechtsbeginsel geschonden heeft door H. BROUNS boven hem te verkiezen;

3.3.1. Overwegende dat de benoemende overheid, binnen de grenzen van de wet, over een discretionaire beoordelingsbevoegdheid beschikt; dat dus eerst moet worden onderzocht of bij de keuze voor Herman BROUNS de door de verzoeker aangestipte wettelijke bepalingen zijn geschonden;

3.3.2. Overwegende dat de verwerende partij in de bestreden beslissing erkent dat verzoeker geschikt is om als directeur te fungeren; dat verzoeker in zijn verzoekschrift echter zonder meer stelt

"Was ik geschikt, dan was ik ook door dit enkele feit aanstellingsgerechtigd met prioriteit op een buitenstaander.",

en nalaat te verduidelijken waaraan hij dat prioriteitsrecht zou ontleenen; dat het middel in dit opzicht onduidelijk en dus niet ontvankelijk is;

3.3.3. Overwegende dat verzoeker vervolgens kritiek levert op het dragend motief ontleend aan de schoolkeuze voor zijn kinderen; dat de bestreden beslissing verzoeker niet rechtstreeks verhindert zijn kinderen naar de school van zijn keuze te sturen, maar de vraag hier aan de orde is of die schoolkeuze in aanmerking mag worden genomen om hem niet tot waarnemend directeur aan te stellen;

3.3.4. Overwegende dat artikel 24, § 1, eerste lid, van de Grondwet de vrijheid van onderwijs waarborgt, niet enkel het actieve aspect nl. het inrichten van onderwijs, maar ook het passieve aspect nl. de vrijheid van keuze; dat het tweede lid van artikel 24, § 1, van de Grondwet de passieve onderwijsvrijheid onder de bescherming plaatst van de gemeenschap door haar te verplichten de keuzevrijheid van de ouders te waarborgen; dat, onder meer om uitvoering te geven aan die verplichting, artikel 8 van het Argo-decreet, ten tijde van de bestreden beslissing, als volgt luidde :

"De bestuursorganen moeten de ideologische en filosofische opvattingen eerbiedigen van de personen tot wie zij zich richten en een klimaat van levensbeschouwelijke verdraagzaamheid waarborgen. Zij zijn ertoe gehouden bij de uitoefening van hun opdracht de door de Grondwet gewaarborgde individuele rechten van hun leden, de personeelsleden, de ouders, de leerlingen en studenten te eerbiedigen. De statuten van het personeel van het gemeenschapsonderwijs waarborgen de beveiliging, buiten schoolverband, van het privé-leven tegen willekeurige beslissingen van de inrichtende macht.

Zij onthouden zich van inmenging in het privé-leven van hun leden, de ouders, de leerlingen en de studenten.";

Overwegende dat de door de Grondwet en het decreet gewaarborgde vrijheid van de ouders om zelf een school te kiezen eraan in de weg staat dat personeelsleden van het onderwijs de toegang tot het ambt van directeur zouden worden ontzegd op basis van de schoolkeuze gemaakt voor hun kinderen; dat door zo te handelen de vrije uitoefening van die keuze, waarbij de belangen van het kind de eerste overweging dienen te vormen, onder druk komt te staan; dat het motief van de schoolkeuze ook om andere redenen niet dienstig is om kandidaten voor een aanstelling als directeur te weren : behoudens in het geval dat het betrokken personeelslid als enige het ouderlijk gezag uitoefent over zijn minderjarige kinderen, hangt die keuze niet of - verzoekers geval - niet uitsluitend van hemzelf af -

zoals onder meer blijkt uit de artikelen 373, eerste lid, en 374, eerste lid, van het burgerlijk wetboek -, zodat uit de keuze voor een andere school niet in elk geval een gebrek aan vertrouwen ten opzichte van de school waar de aanstelling moet gebeuren, kan worden afgeleid; aangezien de door artikel 24 van de Grondwet gewaarborgde vrijheid van keuze niet beperkt is tot scholen die kunnen worden ingepast in de traditionele tweepolige organisatie van het scholensysteem, maar onder meer ook geldt ten aanzien van pedagogische of onderwijskundige opvattingen, onderwijsvorm, studierichting, leerplan, kwaliteit van het geboden onderwijs of aangepastheid ervan aan de noden van het kind, volgt uit de keuze voor een andere school dan die waar men als personeelslid tewerkgesteld is, evenmin noodzakelijk een blijk van wantrouwen; indien het door de verwerende partij naar voor geschoven motief in alle gevallen zou worden toegepast, zou dat ertoe leiden dat een personeelslid enkel aangesteld kan worden als directeur in de school waar zijn kinderen school lopen of hebben gelopen, terwijl geen deugdelijke reden te bedenken valt waarom, als in die school zich geen mogelijkheid tot aanstelling voordoet, het personeelslid niet zijn kans op aanstelling elders zou mogen wagen; dat aangezien is vastgesteld dat het dragende motief van de bestreden beslissing de toets van de wettigheid niet doorstaat, het middel gegrond is,

## **B E S L U I T :**

### **Artikel 1.**

Vernietigd wordt het besluit van het vast bureau van de Argo van 25 juni 1997 houdende aanstelling van Herman BROUNS als waarnemend directeur van de basisschool te Zonhoven met ingang van 1 oktober 1990.

### **Artikel 2.**

De kosten van het beroep, bepaald op zeventuizend frank, komen ten laste van het Gemeenschapsonderwijs.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op twee mei 2000, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

|        |                     |                  |
|--------|---------------------|------------------|
| de HH. | J. DE BRABANDERE,   | kamervoorzitter, |
|        | A. VANDENDRIESSCHE, | staatsraad,      |
|        | J. BAERT,           | staatsraad,      |
| Mevr.  | S. DOMS,            | griffier.        |

**De griffier,**

**De voorzitter,**

**S. DOMS.**

**J. DE BRABANDERE.**